

HAC MUAZZAM BİR İBADET*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!.. Size yurtdışından hitab ediyorum.

Geçtiğimiz 1997 yılının mayısında, İsveç'teki kardeşlerimiz, düzenledikleri bir aile eğitim çalışmasına bizi konuşmacı olarak çağırmışlardı; o zaman çıkmıştık. Hani Evliyâ Çelebi için bir şey naklederler:

Rüyada Rasûlüllah SAS Efendimiz'i görmüş de, heyecanından, sevincinden şaşırılmış, dili dolaşmış, “Şefaât yâ Rasûlallah!” diyecekken, “Seyahat yâ Rasûlallah!” demiş derler. O mübarek de diyar diyar dolaşmış, çok güzel bir seyahatnâme yazmış. Osmanlı devletinin zamanındaki bütün gezebildiği yerlerin çok ilginç yanlarını, aktarmış seyahatnamesinde... Güzel bir kitap olmuş.

Biz de el-hamdü lillâh İsveç'ten başladık, “Danimarka, Almanya, Amerika, Kanada, Suudi Arabistan, Endonezya, Avustralya...” derken epeyce dolaştık, epeyce arkadaş gördük. Tabii kardeşlerimiz, ihvânımız, dostlarımız, ahiret kardeşlerimiz çok memnun oluyorlar.

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Bizim de Türkiye'deki kardeşlerimize karşı, onların da bize karşı hasretliği artıyor. Bereket versin Şimdi hacca geldik de, buralar sanki Türkiye'nin parçası gibi, pek çok tanıdığımız insanı buralarda gördük. Hasretlikler izâle oldu, oturduk, sohbetler ettik.

Akşamlarıda, buradaki (Medine-i Münevvere'deki) binamızın sathında (terasında), yıldızların altında iki gecedir tatlı konuşmalar oluyor. Serin serin, hadis-i Őerifleri öyle okuyoruz. Böyle güzel gezilerle devam ediyor çalışmalarımız.

İnşâallah bu çalışmalarımızın sonucunu sizlere hem böyle cuma sohbetlerinde, hem de inşâallah bu 20 Nisan civarında çıkartacağımız *Sađduyu* gazetemizde resimleriyle bilgiler, müjdeler olarak sunmak istiyorum. Nerede ne çalışmalar oldu, ne gelişmeler oldu; nasıl merkezler kurduk, nasıl camiler tesis edildi, nasıl güzel atılımlar yaptık, arkadaşlarımız neler başardılar; onları inşâallah anlatırım.

Şimdi biraz da latîfe olsun diye söyleyeyim: Eskiden emekli olmadan önce fakültede vazifem devam ederken, büyük ölçüde Ankara'da kalıyorduk. Ama yine de cumartesi pazar günleri Eskişehir, Bursa, İstanbul, Adapazarı, Bolu... böyle vaazlarımız için Anadolu'da geziyorduk. Allah bu sene de bize uluslararası hocalık nasib etti, ulusal hocalıktan terfi etmiş olduk uluslararası hocalığa...

Radyomuz da uluslararası bir radyo oldu. Almanya'dan, İsveç'ten, Orta Asya'dan,

Suudi Arabistan'dan dinlenebiliyor. İnşâallah televizyonumuz da uluslararası olur. Allah müslüman kardeşlerimize güzel hizmetler yapmaya bizi muvaffak etsin... Onlara hizmet etmek bizim için şereftir, mutluluktur. Çok sevinçliyiz tabii...

a. Haccın Önemi

Şimdi size bu konuşmamı Peygamber-i Zîşânımız Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'nin mübarek Medine-i Münevvere'sinden yapıyorum. Mübarek bir yerden yapıyorum. Mübarek bir ibadetin, hac ibadetinin bitmesinden sonra Medine-i Münevvere'ye gelindi. Hacılar Mekke-i Mükerreme'de haclarını güzelce ifa ettiler; Allah kabul eylesin, bu haclarını mebrur hac eylesin, sa'yleri meşkûr olsun, ibadetleri makbul olsun, duaları müstecâb olsun... Allah bu ibadetlerini, güzel çalışmalarını sebab-i dühül-ü cennet eylesin...

Bizim Türkiye'den gelen kardeşlerimizin kimisi Ramazan'da gelmişler, kalmışlar; onların sayısı otuz beş bin kadar tahmin ediliyor. Kimisi de hac mevsiminde hac için gelmişler. Aşağı yukarı yüz bin civarında, yüz binden fazla Türk hacısı geldi. Burada haclarını, bu güzel ibadetleri yaptılar. İslâm'ın doğduğu, geliştiği yerleri gözleriyle gördüler. İlk gelenler var, tekrar tekrar gelenler var. İmanları kuvvetlendi, şevkleri, aşkları tazelendi. Gözyaşlarıyla güzel dualar ettiler, ibadetler yaptılar.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bu güzel duyguları, bu güzel takvâ, dindarlık, ihlâs, iman-ı kâmil duygularını Türkiye'ye de götürüp, orada yakınlarına aşlamalarını nasîb eylesin... Türkiye'de yeni bir bereketin mayası olsun bu hac...

Hani bir teknenin içine un konuluyor, su konuluyor, hamur yapılıyor da, bir maya konulduğu zaman, biraz bekletiliyor, birfırın ekmek oluyor. İnşâallah onlar maya olur da, o güzel maya ile Türkiye'de güzel ahlâk, kâmil iman, hâlis dindarlık, sırf Allah rızası için olan hasbî, güzel bir ulvî yaşam yaygınlaşır. Zâten halkımızın yüzde doksan dokuzu müslüman... Bir kısmı belki İslâm'ın güzelliklerini hissediyor ama uygulayamıyor. İnşâallah onlar da temizlenirler, tevbekâr olurlar, güzel çalışmalar yaparlar.

b.Ziyâret Edilecek Üç Mescid

İşte hacılarımız böyle güzel bir ibadeti yaptılar. Ondan sonra da, eğer hacdan önce Medine-i Münevvere'yi ziyaret etmemişlerse, bir kısmı şimdi Medine-i Münevvere'ye, Peygamber Efendimiz'in Mescid-i Saadet'ini ve kabr-i şerifini ziyarete gelmiş oldular. Biz de öyle yapmış olduk.

Peygamber SAS, sahih hadis kaynaklarının bildirdiğine göre buyurmuş ki:¹

لَا تَشُدُّوا الرِّحَالَ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَمَسْجِدِي هَذَا وَالْمَسْجِدِ الْأَقْصَى
(خ.م.د.ن.ه.ه.حم.عن أبي هريرة)

RE. 474/4 (*Lâ teşüddü'r-rihâl, illâ ilâ selâseti mesâcid*) “Ziyaret etmek için, bir başka yere gitmek için ancak üç mescide, büyük meşakkatlerle, zahmetlerle de olsa seyahat tertip edilir, yolculuk yapılır:

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.398, *Tatavvu'* 26/14, no:1132; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1014, no:1397; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.620, no:2033; Neseî, *Sünen*, c.II, s.37, no:700; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.452, no:1409; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.278, no:7722; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.389, no:1421; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.498, no:1619; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.192, no:1348; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.283, no:5880; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.67, no:15793; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.244, no:10043; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.258, no:779; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.345; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.975, *Hac* 15/74, no:827; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.148, no:326; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.45, no:11435; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.495, no:1617; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.321, no:2101; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.2, s.388, no:1160; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.3, s.419, no:15548; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.10, s.82, no:19921; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.452, no:1410; Abdullah ibn-i Amr RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.71, no:3638; Hz. Ali RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.291, no:187; Hz. Ömer RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.308; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.197, no:34648, 35002; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.173, no:16525.

(*El-mescidi'l-harâm*) Peygamberimiz'in kasdettiği bu üç mübarek mescidin birisi, Mekke-i Mükerrerme'deki Kâbe-i Müşerrefe'nin ortasında bulunduğu *el-Mescidü'l-Haram*'dır. Ortasında Kâbe-i Müşerrefe var, kenarında Osmanlıların kubbeleri, revakları var... Onun dışında, Suud hükümetinin yeni yaptırdığı daha yüksek katlı kısımlar var. En son yıllarda yapılmış soğutması vs. cihazları çok daha mükemmel yeni kısmı var. Bir o mescid, *el-Mescidü'l-Haram*...

Bu mescidde namaz kılmak insanın başka yerde kıldığı namazdan, meselâ Türkiye'de kıldığı namazdan yüz bin kat daha sevaptır. Hacı Mekke-i Mükerrerme'ye gelip de bir vakit namaz kılınca, yüz bin misli olunca, zâten uçağın masrafları, otelin masraflarının hepsi kat kat çıkmış oluyor. Çünkü bir namazın yüz bin misli mükâfatı oluyor. Tabii güzel namaz kılarsa, Allah'ın istediği şekilde helâl para ile haccetmişse...

Üç mescidden birisi, Kâbe-i Müşerrefe'nin etrafında olan *el-Mescidü'l-Haram*, Mekke'deki mescid... Allah'ın en mübarek kıldığı;

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي لَبَّيْكَ مَبَارَكًا
وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ

(آل عمران: ٩٦)

(*Inne evvele beytin vudia li'n-nâsi lellezi bi-bekkete mübâreken ve hüden li'l-âlemîn.*)
[Şüphesiz, alemlere bereket ve hidayet kaynağı olarak insanlar için kurulan ilk ev (mâbed), Mekke'deki (Kâbe)'dir.] (Âl-i İmran, 3/96)

Cihanda ilk ibadethâne, Allah'ın insanlar için kurulmasını emrettiği, yaptırdığı ilk mescidin yeri orası, Kâbe'nin olduğu yer ilk ibadethâne... Hazret-i Adem Atamız'dan beri insanların ibadet ettiği yer. Birisi o...

(*Ve mescidî hâzâ*) İkincisi, Peygamber Efendimiz'in kabrinin de bir köşesinde bulunduğu Mescid-i Saadeti... Peygamber SAS Efendimiz'in zamanında hurma dallarıyla örtülü, zemini kumlu, çok sade, mütevâzi bir mesciddi ama, mânevî bakımdan son derece sevaplı, kıymetli idi. Şimdi tabii büyüdü. Büyüyünce, eskiden mescid olmayan yerler katıldı, katıldı... Şimdi biz bugün namazda arkadaşlarımızla şöyle konuşuyoruz. Yeni ilave edilen sol kanattayız. Saf ne kadar uzun... Ortadaki Osmanlılar zamanında yapılmış açık kısma kadar geliyor. Oradan da aynı miktarda, bizim taraf kadar sağ tarafa uzayıp gidiyor.

“—Şu anda dünyanın en büyük safında bulunuyoruz gâlibâ?” dedim, arkadaş da güldü. Muazzam bir şey... Çok büyüdü. Eskiden tarla olan, hurma bahçesi olan yerler, Peygamber Efendimiz zamanında evlerin olduğu yerler, hepsi mescidin içinde kaldı. Peygamber Efendimiz'in türbesinin olduğu yerden gayri eski Medine'den hiç bir şey kalmadı. Her tarafa genişledi.

Mescid de çok büyüdü. Önüne, arkasına, sağına, soluna, aşağısına dört katlı yerler yapıldı. Alt kata çok güzel kapalı otomobillerin, vasıtaların kalması için yerler yapıldı. Girişler, çıkışlar çok güzel...

“—Pekiyyi büyüyünce ne olacak, o dış taraflar Peygamber Efendimiz’in mescidi değil mi?..” Ne kadar büyürse hepsi Peygamber Efendimiz’in mescidi...

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:²

لَوْ بُنِيَ مَسْجِدِي هَذَا إِلَى صَنْعَاءَ كَانَ مِنْ مَسْجِدِي
(الديلمى عن أبى هريرة)

(*Lev büniye mescidî hâzâ ilâ san’âe, kâne min mescidî*) “Eğer bu mescidin duvarları San’a’ya (Yemen’e) kadar genişletilse, yine benim mescidimdir.” buyurmuş. Halbuki Yemen ta Güney Arabistan’da, uzak bir ülke... Yâni duvarları ne kadar büyürse büyüsün, yine Peygamber Efendimiz’in mescidi olarak kalıyor. Tabii bunun en güzel yeri neresi?.. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:³

² Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.III, s.378, no:5152; Ebû Hüreyre RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.XII, s.237, no:34832, 34931; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.111, no:18995.

³ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.399, no:1138; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1011, no:1391; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.236, no:7222; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.65, no:3750; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10061; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.416, no:8188; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.I, s.345; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XI, s.439, no:32316; Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.III, s.182, no:5243; Tahâvî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.VI, s.369, no:2414; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.VIII, s.246, no:1553; İbn-i Sa’d *Tabakâtü’l-Kübrâ*, c.I, s.253; Ebû Hüreyre RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.465, no:10009; İmam Mâlik, *Muvatta’* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.197, no:463; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.II, s.184, no:1459; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XII, s.294, no:13156; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.I, s.223, no:733; Tahâvî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.VI, s.367, no:2412; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VI, s.290, no:6444; Zübeyr ibn-i Avâm RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XII, s.259, no:34944; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.III, s.678, no:5880, 5886, 5889; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.477, no:19940.

مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمِنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ
وَمِنْبَرِي عَلَى حَوْضِي

(خ. م. حم. عن أبي هريرة)

ME. 1023 (*Mâ beyne beytî ve minberî ravdatün min riyâdı'l- cenneh*) “Evimle minberim arası cennet bahçelerinden bir bahçedir.” Yâni mânevî bakımdan insanın gözünden perdeler kalktığı zaman öyle görecek ki, orası cennet bahçelerinden bir bahçe... (*Ve minberî alâ havdî*) “Peygamber Efendimiz’in minberi de zâten, Havz-ı Kevser’in olduğu yerdedir.” Mânevî bakımdan öyle buyurmuş. Çok güzel yerler, fevkalâde güzel yerler...

Allah-u Teâlâ Hazretleri, bazı kullarına güzel şeyleri gösteriyor. Az önce, eski hacı amcalarımızdan –Allah rahmet eylesin– birisinin yakını geldi, burada konuştuk. Çok hasta, çok baygınmış, başında Yâsin okuyorlarmış. Vefatına yakın dakikalarda oğlu veya akrabası Yâsin’i okurken, “Acaba durumu ne oluyor?” diye yüzüne bakıp da Yâsin’i şaşırınca, düzeltiyormuş. Gözleri kapalı ama, yatarken düzeltiyormuş gene... Yaşadığını oradan anlıyorlarmış.

“–Acaba yaşıyor mu, yaşamıyor mu?.. Öldü mü, ölecek mi?” derken; Yâsin’de hatâ yapınca mübarek hemen, “Öyle değil, böyle!” diye düzeltiyormuş. Gözleri kapalı ama, demek ki şuuru yerinde...

Ondan sonra bir ara, Yâsin bitince, “Oturtun beni!” demiş. Yatağa oturtmuşlar, kendinden geçer gibi olmuş. “Eyvah, vefatı tamam mı oluyor?..” demişler.

Sonra bir gülümsemiş. Gülümseyince, niçin gülümsediğini sormuşlar.

“—Bana hoş geldiniz dediler de, ben de hoş bulduk dedim, ondan gülümsedim.” demiş.

Biraz sonra da ruhunu teslim etmiş. Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri neler gösteriyor!..

Her zaman vaazımda söylüyorum, bizim fakültenin sekreteri anlatırdı. Böyle ölüm halinde, kendini kaybetmiş bir hastanın başucunda okuyorlarmış. Birden yatağında doğrulmuş, el pençe divan durmuş:

“—Zahmet buyurdunuz yâ Rasûlallah!” demiş.

Demek ki ne anlaşılıyor?.. Peygamber Efendimiz başucuna gelivermiş, sevdiği için...

Allah böyle sevdiği kul olarak yaşamayı, sevdiği kul olarak da böyle “Hoş geldin!” diye karşılanarak ahirete güzel bir şekilde göçmeyi nasîb etsin...

Bir şeyi daha anlattı. O vefat eden amcamız — makâmı yüksek olsun, Allah şefaatine erdirdin— ölmek üzereyken, annesi sağmış, yanına gelmiş:

“—Evlâdım sıkı dur, bu senin vefatının zamanı... Merak etme, sen gidince ben de senin arkandan çabucak geleceğim!” demiş.

Dokuz ay sonra o da vefat etmiş, oğluna kavuşmuş. Ama önceden söylemiş.

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Peygamber Efendimiz'in mescidi de ziyaret edilecek mescidlerden birisi olduğu için, hacılar Peygamber SAS Efendimiz'e olan aşklarından, şevklerinden, bağlılıklarından onun mescidine de geliyorlar. Burada namaz kılıyorlar, hatimler indiriyorlar, dualar ediyorlar, hayır hasenât yapıyorlar. Derken, sevaplarını çoğaltıyorlar.

Allah hepimizi Peygamber Efendimiz'in şefaatine, sevgisine, iltifatına, teveccühüne mazhar eylesin... Rüyalarımızda gül cemalini görmemizi nasib eylesin...

Hadis-i şerifin açıklamasını yapıyorduk; birisi Kâbe'nin etrafındaki Mescid-i Haram, birisi Peygamber Efendimiz'i Mescid-i Saadeti, üçüncüsü de (*ve'l-mescidi'l-aksâ*) Kudüs'teki *Mescid-i Aksâ*... O da Mi'rac'da Peygamber Efendimiz'in gittiği, mübarek, Süleyman AS zamanından, peygamberler tarafından yapılmış güzel bir mescid...

Allah-u Teâlâ Hazretleri, oraları da ziyaret etmeyi bütün kardeşlerimize nasîb eylesin... Oralara işte böyle ziyaretler yapılabildiğinden geliyorlar, ziyaret yapılıyor. Bu mescidlerde namazlar kılınıyor.

c. Mescid-i Nebevî'de Namaz

Peygamber Efendimiz'in mescidinde namaz kılmak nedir:⁴

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.398, no:1133; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1012, no:1394; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.147, no:325; Neseî, *Sünen*, c.5, s.213, no:2898; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.450, no:1404; İmam Mâlik (Rivâyet-i Yahya), *Muvatta'*, c.I, s.196, no:462; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.256, no:7475; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.505, no:1625; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.164, no:1588; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.11, s.27, no:6165; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.484, no:4139; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10056; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.390, no:3882; Dârimî, *Sünen*, c.1, s.388, no:1420; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.123, no:9142; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.343; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.456, no:530; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.433, no:2950; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.371, no:7622; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.419, no:940; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.119, no:2883; Ebû Hüreyre RA'dan.

Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.12, no:9138; Katâde RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.5, no:16162; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.499, no:1620; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.195, no:1367; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.485, no:4142; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10058; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.156, no:2196; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.I, s.470, no:398; Abdullah ibn-i Zübeyr RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.156, no:2473; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.322, no:1395; Neseî, *Sünen*, c.IX, s.331, no:2848; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.29, no:4838; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.163, no:5787; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.251, no:1826; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.388, no:1419; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10057; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.390, no:3880; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.227, no:5510; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IX, s.331, no:2849; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.334, no:26878; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.23, s.424, no:1028; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.24, no:7113; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.121, no:9135; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.390, no:3881; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.IV, s.228, no:2037-31; Meymûne RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.146, no:4691; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.147, no:7516; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.83, no:550; Hz. Aişe RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.177, no:3908; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.288, no:6461; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.80, no:16777; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.132, no:1558; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.335, no:7412; Tayâlisî,

Müsned, c.I, s.128, no:950; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.9, no:3434; Cübeyr ibn-i Mut'im RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.323, no:1396; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.343, no:14735; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.486, no:4147; Tahavî, *Şerhu Maânî*, c.III, s.127, no:4437; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.184, no:1605; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.112, no:774; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.216, no:1225; Tahavî, *Şerhu Maânî*, c.III, s.126, no:4420; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.I, s.469, no:397; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.235, no: 34819-34822 ve s.257, no:34934; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.27, no:1605; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIV, s.3, no:13642-13647; RE. 309/12.

صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيمَا
سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ

(بخ. ت. حم. عن أبي هريرة)

(*Salâtün fî mescidî hâzâ, hayrun min elfi salâtin fîmâ sivâhu*) “Benim şu mescidimde kılınan bir namaz, başka yerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır, daha sevaplıdır; (*ille’l-mescide’l-harâm*) ancak Mescid-i Haram müstesnâ...” diye bildiriyor.

Buraya gelip de bir vakit namaz kılan, o namazı bin defa kılmış gibi büyük sevap alıyor. Artık günde beş defa namaz kılınca, sekiz gün kalıp kırk vakit namaz kılınca, ne kadar büyük sevaplar aldığını, ne kadar büyük mânevî mükâfatlara erdiğini düşünün!..

Kuds-ü Şerif’teki Mescid-i Aksâ’da namaz kılmak da çok sevap... Orada da bir namaz, başka yerde kılınan namaza göre beş yüz misli sevaplı... Allah oralara da ziyareti nasîb etsin...

Tabii şimdi bizi dinleyenlerin içinde hali, vakti, durumu iyi olanlar vardır, olmayanlar vardır. “İşte çocuğumuzu evlendirsek, evimizin borcunu ödesek...” filân diye düşünenler vardır, mâlî durumu müsâit olmayanlar vardır. Onlara da müjdeleyelim; bilenlere tekrar olsun, bilmeyenlere de yeni bir müjde olsun!

Benim bu konuşmamı Türkiye’deki kardeşlerim dinleyebildiği gibi, Avrupa’dan, Almanya’dan,

İsveç'ten, Norveç'ten, Danimarka'dan, İngiltere'den, Orta Asya'dan, Azerbaycan'dan, Orta- doğu'dan da dinleyebilirler.

Şimdi radyomuzun yansıtıcıları Türkiye'de 206'ya çıkmış elhamdü lillâh... Hem uzaydan yayın yapıyoruz, hem de uzaydan o yayını alıp da, şehirlerde herkes kolayca radyosundan dinleyebilsin diye yansıtma cihazları, yansıtıcılar, naklen yayın istasyonları kuruyoruz. 206'ya çıkmış, muhteşem bir şey... Allah gayret eden, zahmet eden, masraf eden hayır sahiplerinden, kardeşlerimizden razı olsun...

Tabii dinleyiciler bir vaaz dinledikçe, bir ayet dinledikçe, bir sevaplı şey öğrendikçe, bunları yapmaya vesile olanlara Allah büyük mükâfâtlar veriyor. İnşâallah Ak-Televizyonumuz da bölgesel, yöresel televizyon olma durumundan, uluslararası televizyon durumuna gelir. Tabii bunlar mâlî imkânlarla olacak şeyler... İşte kablolu yayın olması, dinleyenlerin abone olması, para vermesi filân gibi şeylerle desteklenmesi lâzım! İnşâallah onlar da olur.

Sevgili kardeşlerim, şunu anlatmak istiyorum: Hacca gelemeyen kardeşlerimiz ne yapacak?.. Böyle ziyafet çekilen yerde güzel yemekleri yiyenleri, camekânın dışından görüp de yutkunanlar gibi yutkunup duracak mı?.. Hayır, onların da mükâfatları var: Eğer bir insan cuma namazı kılınan bir camide namazını cemaatle kılarsa, o zaman evinde yalnız kıldığından elli kat daha fazla sevap alıyor.

Cuma kılınmayan bir mescidde, mahalle mescidinde kılsa... Mescidlerin ille büyük olması şart değil; beş tane müslüman bir araya geldi mi, meselâ Doğu Anadolu’da mezraa olsa, köy olsa, Karadeniz’de veya Ege’de yayla olsa; beş aile bir yere geldi mi, “Namazı beraber kılacaksınız! Ezanı okuyacaksınız, kamet getireceksiniz, namazı cemaatle kılacaksınız!” diye Peygamber Efendimiz emrediyor:⁵

مَا مِنْ خَمْسَةِ أَهْبَاتٍ لَا يُؤَدِّنُ فِيهِمْ بِالصَّلَاةِ وَتُقَامُ فِيهِمْ بِالصَّلَاةِ إِلَّا اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ

(حم. طب. عن أبي الدرداء)

RE. 381/5 (*Mâ min hamsetü ebyâtin*) “Hiç bir beş tane ev yoktur ki, (*lâ yüezzenü fîhim bi’s-salâh*) içinde namaz için ezan okunmuyor, (*ve tükâmü fîhim bi’s-salâh*) namaz için ikâmet getirilmiyor; (*ille’stahveze aleyhimü’ş-şeytân*) şeytan oraya hâkim olur, şeytan oraya bastırır, gâlip gelir.” buyuruyor.

Yâni, “Bir yerde beş müslüman aile varsa, eğer onlar ezan okumazlarsa, kamet getirmezlerse, toplanıp cemaatle namaz kılmazlarsa, şeytan onları esir alır. Şeytan oraları istilâ eder, şeytanın esiri olurlar.” buyuruyor. Artık uğursuzluklar, hayırsızlıklar, kavgalar, gürültüler, bereketsizlikler ondan olur.

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.445, no:27553; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.340, Ebü’d-Derdâ RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.978, no:20372; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIX, s.153, no:20443.

Onun için mezraa da olsa, yayla da olsa, köy de olsa, oba da olsa, mahalle de olsa; diyelim ki deniz kenarında birkaç kişinin yerleştiği bir yer de olsa, ne yapacaklar?.. Topluca namaz kılacaklar.

Toplu namaz kıldıkları yerde 27 kat sevap, cuma namazı kılınan yerde 50 kat sevap... Kuds-ü Şerif'te Mescid-i Aksà'da kılınan namaz, beş yüz misli... Peygamber Efendimiz'in bu Medine'deki mescidinde kılınan namaz, bin misli... Kâbe-i Müşerrefe'nin karşısında kılınan namaz, yüz bin misli...

“—Kâbe'nin içinde de namaz kılınır mı?..”

Geçtiğimiz seneler size anlatmıştım, tamirat dolayısıyla kapısı açıldığı zaman, içine girmek nasîb olmuştu. Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Kâbe-i Müşerrefe'nin içine girmek rahmete girmektir, çıkmak mağfaret olup çıkmaktır.”

Bakan kardeşlerimden, milletvekillerinden, ihvânımızdan daha önce girenler vardı. Sonra başka kardeşlerimizden, burada Medine'de oturanlardan, Malatya'da ticaret yapanlardan da girenler oldu. Ne mutlu!.. Allah-u Teâlâ Hazretleri böyle kat kat büyük mükâfâtları almayı nasîb etsin...

Bir müjde, demek ki camide namaz kılınırsa yirmi yedi kat veya cuma namazı kılınan yerde kılınırsa elli kat... Bir de müttakî bir insanın huşû içinde kıldığı namaz, huşûsuz kılınan

namazdan bin kat daha sevap oluyor. Demek ki namazları şuurla kılmak lâzım, sevapları öyle kazanmak lâzım!..

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Hac çok muhteşem, çok mübarek, çok muazzam bir ibadet... Bunu bir doktor arkadaş söyledi. Geçen gün hadis dersi için toplanmıştık. Şöyle yanıma eğildi:

“—Hocam, bu hac çok muazzam bir ibadet!” dedi.

Tabii onlar tıbbî hizmet için geliyorlar, bir taraftan da hac vazifelerini yapıyorlar. Çok muazzam bir ibadet... Hakîkaten her yönüyle yoğun ibretlerin olduğu, hikmetlerin olduğu, çok güzel, insanın tüyelerini diken diken eden, çok muhteşem bir ibadet... Allah tabii edeble, helâl malla, şöyle tadını duya duya, huşû ile güzel bir hac yapmayı nasib eylesin... Gafilce, cahilce işler yaptırtmasın...

İnsan burada, Ümmet-i Muhammed'in en seçkin tabakasını görüyor. Niye en seçkin tabakası?.. Çünkü hacca herkes gelemiyor, varlıklılar gelebiliyor, sıhhatliler gelebiliyor, durumu müsâit olanlar gelebiliyor. İslâm alemi burada senede bir, çok muazzam bir toplantı yapmış oluyor. Ne kadar güzel bir toplantı oluyor. İslâm'ın ibadetlerinin hepsinin derin derin anlamları, derin derin güzel hikmetleri var. Yapıldığı zaman da, çok büyük faydalar hasıl oluyor.

Meselâ, hacda kimlerle tanışıyor insan... Meselâ, dün arkadaşlar aldılar getirdiler; Kamerun'dan iki kişi... Kamerun Afrika'da 18 milyon nüfuslu bir ülkeymiş, % 45'i müslümanmış. Güleç yüzlü, derli toplu, iki beyefendi... Birisi tüccarmış, birisi başka özel iş yapıyormuş. Tanıştık, adreslerini aldık, İstanbul'a davet ettik onları... Bir tarif edilmez tanışıklık oluyor.

Haccı biraz da böyle, insan tanıdıklar kazayım diye yaparsa, Malezya'dan, Endonezya'dan, Pakistan'dan, Afrika'dan, Londra'dan, Kanada'dan, Amerika'dan, Güney Amerika'dan pek çok kimseyle tanışabilir.

Dünyanın her yerindeki müslümanlar zengin oldu mu, Allah bize emretti diye;

وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ

مِّنْ اسْتِطَاعَٔ اِلَيْهِ سَبِيْلًا

(Âl عمران: 97)

(*Ve li'llâhi alen nâsi hıccü'l-beyti meni'stetâa ileyhi sebîlâ.*) [Yoluna gücü yetenlerin o evi haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır.] (Âl-i İmran, 3/97) Allah, gücü yeten herkesin haccetmesini emrediyor Kur'an'da diye, geliyorlar buralara... Onlarla tanışıklık oluyor. Çok güzel... Yâni biraz da böyle farz haccı yapan insanlar buraya geldikleri zaman, ellerine adresleri yazabilecekleri defterleri alsınlar, muhtelif ülkelerden insanlar tanışınlar.

Onları çağırırsınlar, onların ülkelerinde ziyaretlerine gitsinler.

Böylece İslâm aleminin enginliği, İslâm kardeşliğinin güzelliği, müslümanların kardeş olmasının sonucu ortaya çıksın! Birbirleriyle ticaret yapsınlar, ziyaret yapsınlar, iş yapsınlar... Evlilikler, akrabalıklar kursunlar, çalışsınlar!..

d.Avustralya ve İnsan hakları

Benim bu gezilerimde, Avrupa ülkelerini, Amerika'yı gördüm, Avustralya'yı gördüm; Avustralya'nın yakınında Endonezya'yı da gördüm. Hani "Yiğidi öldür ama, hakkını ver!" derler, doğruyu söylemek lâzım: Batı ülkeleri halklarına çok hizmet etmiş, halka hizmet son derecede yüksek durumda...

Avustralya'da meselâ, Türkiye'nin on misli büyüklükte bir ülkede, üçte bir kadar nüfus var. Yâni, otuz misli fark var arada, ama bütün yollar asfalt, her taraf güzel... Çok güzel bir yaşam imkânı var. Hiç bir kasabada insan sıkıntı çekmiyor. Kasabaya gittiğin zaman, kasabanın girişinde, çıkışında bir umûmî bahçe, park yapmışlar. Orada abdest alma yerleri, yüznumaralar, oturma yerleri, masalar, çocuklar için çocuk bahçesi vs. olduğundan, Avustralya'da binlerce kilometre seyahat yapıyoruz, her yerde rahatız.

Amerika'dan bile daha gelişmiş gördüm ben Avustralya'yı ve baktım ki halka çok hizmet var...

Bu halka hizmet eden toplumsal kuruluşları inceledim; çoğu dine dayalı, kiliseye dayalı kuruluşlar ve harıl harıl çalışıyorlar. Çok güzel hizmetler koymuşlar; okullar, kolejler, parklar, bahçeler... Her yerde hizmeti görüyorsunuz. Tabela koymuşlar, kimin yaptığını okuyorsunuz.

Avrupa ülkeleri dindarlara çok önem veriyor, dînî teşkilâtlara çok önem veriyor. Çalışan insanların maaşından kiliseye %7 kadar para kesiyor. Yâni, kilise bağış almasa bile, çalışanlardan kesilen paraları alınca çok imkânları oluyor.

Meselâ, Avustralya’da bakıyoruz, kırsal bir alan, oturuma açılmış, yeni mahalle kurulacak... Mahallenin en güzel parseli, köşebaşı kiliseye verilmiş. Kilise orada hemen bir güzel, modern, yeni bir bina yapıyor, ibadet yapılsın diye...

Bu Avrupalılar, Amerikalılar hakkında meselâ, İngiltere’de okuyan bir profesör dostumuz bana:

“—Bunların çoğu ateisttir.” demişti.

Bunlar ateist bile olsalar dine hürmet ediyorlar, dînî teşkilâtlarla ilişkilerini devam ettiriyorlar. Dînî teşkilâtlar dabunlara hizmet götürüyor, akşamları kiliseler ışıl ışıl... Düğünler orada oluyor, toplantılar orada oluyor, resepsiyonlar, kabuller, kokteyller orada oluyor... Bahçeleri ışıl ışıl, herkes giyimli, lüks arabalar gelmiş, bahçeyi doldurmuş. Yâni, toplumun nabzı ellerinde ve toplumu güzel şeylere yönlendiriyorlar.

Ülke tertemiz, pırıl pırıl ve her türlü hizmet var. Tıbbî hizmetler sağlanmış. Hiç kimse yokluk çekmiyor, sıkıntı çekmiyor; et var, süt var... En ucuz şey süt... En kıymetli malzemeler çok ucuz... Bizim Türkiye’de iyisini bulayım diye insanın geze geze yorulduğu şeyler, burada çok basit, kolay elde edilen gıdalar haline gelmiş.

Hiç kimse aç değil, açık değil... Aça, açığa devlet maaş veriyor, yemek veriyor. Hattâ arkadaşın annesi babası ihtiyar... İhtiyar ama, çalışıyor, geziyor, bahçede iş yapabiliyor, dinç yâni... O anlattı:

“—Hocam, benim annemin babamın ayak tırnaklarını, ihtiyarlar güzel kesemezler diye, devletin görevlileri geliyor, arabaya bindiriyorlar, alıp götürüyorlar; ayak tırnaklarını onlar kesiyorlar.” dedi.

Hizmete bakın!.. Bunlar ayak tırnaklarını iyi kesemezler diye, belki derin keserler, belki kanatırlar diye onu dahi yapıyorlar.

Yolda bir kaza olsa, hemen helikopter geliyor, hemen hizmete koşuyorlar. Gönüllü dînî teşkilatlar harıl harıl çalışıyor. Şunu anlıyorum ve şunu anlatmak istiyorum, belirtmek istiyorum; ilgililerin de duymasını, bilmesini istiyorum:

İnsanlar dinsiz olamadığı için, dînî duygudan mahrum olduğu zaman çok fenâ oluyor; hayvan gibi oluyor, haydut oluyor, eşkıya oluyor, cânî oluyor... Ondan çok korkuyorlar batılılar; insanlara dînî duygu vermeğe, sevgi vermeğe

gayret ediyorlar. Sevgi de dînî eğitimle oluyor, ruh eğitimiyle oluyor. Onun için dînî eğitime çok önem veriyorlar.

Şimdi meselâ bizde, ben hayretler içinde kalıyorum uzaktan böyle gazetelerden, haberlerden duydukça... Başörtüsü mesele oluyor, sakal mesele oluyor. Almanya da bakan sakallı, general sakallı, polis sakallı, postane müdürü sakallı, öğrenciler sakallı... Kimse kimseye bir şey demiyor, bir serbestlik var. Ne olacak?..

Bizde, başörtüsü bir partinin simgesiymiş, sakal yobazlıkmış... O zaman batılıların hepsi yobaz... Sakallılar orada daha fazla... Sanatçılar sakallı, filozoflar sakallı, profesörler sakallı, hür insanlar sakallı, üniversite öğrencileri, hocaları sakallı... Bu biraz da şunu göstermiş oluyor:

“—Ben o kadar çalışıyorum ki, artık tıraş olmağa vakit bile kalmıyor.”

Bir de takmıyorlar, “Beğenen beğensin, beğenmeyen beğenmesin, benim zevkim bu!” diyorlar, istedikleri gibi giyiniyorlar. Meselâ ben Avustralya’da hayret ettim, zengin adam, en lüks arabadan iniyor, karısıyla beraber çıplak ayakla süpermarkete giriyor.

“—Bunlar ayak sıhhati için bunu uygun görüyorlar, bunu seviyorlar.” diyorlar.

Kimse de ayıplamıyor. Eğer sıhhate, akla, mantığa uygunsa, kimse ayıplamıyor. Akla

mantığa demeyelim, çünkü onlar inançları akıl ve mantıkla ölçmüyorlar; bir olgu olarak kabul ediyorlar. Bir de tabii münakaşa edilir, o inanır, o inanmaz; o münakaşaya da hiç girmiyorlar.

Meselâ Avustralya, *multi-cultural* bir ülke olduğunu ilan ediyor. Yâni, “Biz her türlü inancı, kültürü içimizde yaşatabilecek bir hürriyet ortamı tesis etmek istiyoruz.” diyorlar. Hindular var, sihler var, brahmanlar var, budistler var, müslümanlar var, hristiyanlar var, yahudiler var... Sırpların kiliseleri var, yahudilerin havraları var, masonların masonik tempılları, locaları orada duruyor, Lions klüplerin binası burada duruyor... vs.

Herkese serbestlik vermiş, birisi ötekisine baskı yapamıyor. Hattâ, koca karısına baskı yapamıyor. Koca karısına baskı yaptığı zaman, polis geliyor, kocayı tehdit ediyor: “Bir daha bu olay olursa, seni hapse atarım!” diyor. Yâni, adam karısına kaldırıp bir tokat vuramıyor.

Ben hayretler içinde kalıyorum; güzel şeylerin hepsi bizim İslâm ülkelerinde olması gerekirken; zorbalık, rüşvet hiç olmaması gerekirken; zulüm haksızlık, müsamahasızlık, baskı olmaması gerekirken; onlar bunları sağlamışlar.

Eskiden yıkanmazlarmış, vaftiz suyunun bereketi kaçmasın diye silinirlermiş, yıkanmamayı hüner sayarlarmış. Şimdi her gün yıkanıyorlar.

Avustralya gibi yağışı çok az olan bir ülkede, suyun damlasını kaybetmiyorlar. Her tarlada

bir baraj var, bir gölet var. Barajlardan sular toplanıyor; her yerde şırıl şırıl sular akıyor, her gün, istediğin kadar duş yap...

Hattâ demin bahsettiğim parklarda, bahçelerde yüznumaralar var; kadın yüznumarası, erkek yüznumarası... Bir de sakatlar için, tekerlekli arabası olanlar için yüznumaralar koymak mecburî... Hepsinde var. Tekerlekli arabası ile içeri girecek, özel klozetine oturacak... Oradan tutunup kalkması için, yukarıdan inen zincirler vs. var.

Anneler bebeklerin altlarını temizlesin diye, çocuk bakım odası diye yerler yapmışlar. Duş yerleri yapmışlar. Meselâ, Mildura şehrine gidiyorduk, yolda bir kasabada durduk. Bir parkta abdest aldık, ağaçların altında cemaatle namazımızı kıldık. Çimenlerin üstünde yan geldik yattık. Öbür taraftan şoförler de geldiler, sıcakta araba sürüyorlar. Girdiler duş yaptılar, tazelendiler, yemek yediler, tırlarına bindiler, gittiler. Yâni parasız duş imkânı var.

Şehirlerde kızartma yapsınlar diye parklara ocaklar koymuşlar. Bedava, elektrik parasını belediye veriyor. Düğmesine basıyorsunuz, kızartıyorsunuz, yemeğinizi yiyorsunuz, gidiyorsunuz. Yâni, orada halka hizmet, halkı mutlu etmek, halkın takdirini kazanmak, halka bir hizmet götürmek çok önemli olmuş. Biz de halka zulüm düşünülüyor, yasakçılık düşünülüyor. Şu şöyle olmasın, bu böyle olmasın... Başını örtmesin, açsın!.. Sakalını kessin, bıyığını kessin!..

Şimdi bizim Alevî vatandaşlar, kardeşler meselâ bıyığa çok önem verirler. Bıyık kesilmesi, onlara bayağı bir hakaret gibi bir şey olur. O da onların bir görüşleri, bıyığa karşı özel bir düşünceleri var. E niye üzelim insanları?.. Hür tutmak, sevindirmek, duasını almak, teşekkürünü kazanmak, mutlu etmek varken niye üzelim, niye yapılıyor bunlar; anlaşılmıyor.

e.Hakkı Tavsiye Etmek

Allah-u Teâlâ Hazretleri bu hac ibadetini koymuş. Bu hac ibadeti ne oluyor?.. Dünyanın her yerinden gelen insanlar, dünyanın her yerinden gelen insanları tanıyor. Çeşitli giyimler, çeşitli diller, renkler, tavırlar... hepsini tanıyorsunuz, bir görgü oluyor. Hacı kardeşlere, amcalara, teyzelere sorun; bakın ne güzel izlenimleri olmuştur buradaki seyahatlerinde...

Çok büyük bir görgü birikimi oluyor, ilerleme oluyor. İnşâallah bizde de güzel duygular, güzel anlayışlar gelişir. Bu muhteşem ibadet halkımızı mutlu etmek için, bütün insanlara barışı, mutluluğu götürmek için, doğruyu, güzeli götürmek için çalışmalara vesile olur inşâallah... İnsanların kabuklarını yırtmasına, başlarını şöyle karanlıklardan çıkartıp aydınlıklara yükseltmesine vesile olur.

Hacıkardeşlerimiz bugördüklerini, izlenimlerini, Türkiye’de bunları görmeyen dostlarına da anlatsınlar. Bütün hacı kardeşlerimden de rica ediyorum; tabii burada Allah’a söz vermiş oldular. Hacerü’l-Esved’i öpmek, el sürmek,

“İyi müslüman olacağız, iyi işler yapacağız!” diye Allah’a söz vermek, Allah’la musafaha etmek, anlaşma yapmak mânâsına geliyor.

Sevgili dinleyiciler! Bundan sonra en güzel işleri yapmağa gayret edin! Çünkü ölümlü dünyada yaşıyoruz, “Yiğit ölür, şan kalır.” derler; insanın arkasında güzel eserler kalmalı, hayır hasenat kalmalı!.. Güzel şeyler yapın, ülkemizi güzelleştirelim! Güzellik yarışında, ülkeye hizmetin güzel olmasında, her şeyin güzel olmasında inşâallah öbür ülkeleri geçelim!

Benim eskiden beri itirazım var; “Batı medeniyetine yetişmek” filân dedikçe ilgililer, ben hiç kabul etmem o sözü... Ne demek yetişmek; biz geçeceğiz, onlardan üstün olacağız, onlardan daha ileriye gideceğiz, birincilik için koşacağız.

Onlara yetişmek... En arkadan geliyoruz da yetişeceğiz. Nedemek?.. Biz ileri bir millet idik, ama birtakım şeyler oldu. Olur, bazan sel felâketi olur, bazan zelzele olur, bir şehir yıkılır da yeniden yapılır. Meselâ Almanya, İkinci Cihan Harbi’nde baştan başa bomba yağmuru ile yıkılmıştı, şimdi ne güzel bir ülke oldu. Avustralya’nın elli yıl önceki resimleri ile şimdiki resimleri tanınmayacak kadar farklı; çok güzel bir ülke oldu.

Bu bir yarıştı. Sevgili dinleyiciler, inşâallah bu güzellik ve hizmet yarışında en güzel şeyleri yapmak ve en güzel hizmeti vermek konusunda herkesi uyaralım! Kendimiz de eğer bir hizmet yapma yerinde isek, hizmeti güzel yapmağa, halkımızı mutlu edecek şeyler yapmağa gayret edelim!..

Haksızlıkları, baskıları da engellemek ve onlara da nasihat edip, bu yanlış yolu bırakmalarını, çağdışılığı bırakmalarını öğretmek durumundayız. Onlara da nasihat edelim! Biliyorsunuz nasihat etmek de sevap:

وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا

بِالصَّبْرِ

(العصر ۱-۳)

(*Ve'l-asri inne'l-insâne lefî husrin. Ille'llezîne âmenû ve amilü's- sâlihâti ve tevâsav bi'l-hakkı ve tevâsav bi's-sabr.*) [Asra yemin olsun ki, insan çalışmalarında gerçekten ziyan içindedir. Ancak iman edip sâlih ameller işleyenler ve birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler hariçtir, onlar ziyandan kurtulmuşlardır.] (Asr, 103/1-3) buyruluyor.

Müslüman iman edecek, sâlih ameller işleyecek, güzel işler yapacak, hakkı ve sabrı tavsiye edecek! Haksızlık oldu mu, haksızlığın karşısına çıkacak; “Bu yanlıştır kardeşim! Hangi çağda yaşıyorsun?.. Bu yaptığınız Afrika ormanlarında bile olmayan bir şey, yapmayın bunu!..” diyecek Sabrı tavsiye edecek; “Kızmayın, sabırsızlık göstermeyin; işlerinizi tatlılıkla, işlerinizi kardeşçe çözün!” diyecek. Güzel işleri yapmak da yorgunlukla olduğundan, onların yapılmasındaki yorgunluklara sabretmek, meşakatlere göğüs germek mânâsına da alınabilir; böyle yapmak lâzım!..

Allah-u Teâlâ Hazretleri hepimizi en güzel müslüman eylesin... En güzel yaşamlarla, uzun ömürlerle yaşamağa muvaffak eylesin, uzun ömürler versin... Güzel işler yapmağa muvaffak eylesin...

Huzuruna bu hacı amcanın koma halindeyken dediği gibi, “Hoş geldin!” diyerek, râdıyeten merdıyeten, ahirete sevgili kulu olarak gitmeyi, cennetiyle, cemâliyle müşerref olmayı Allah nasîb etsin...

Böyle Peygamber Efendimiz’in mescidini, şehrini, Medine-i Münevvere’sini, kabr-i saadetini ziyaret ettiğimiz gibi, ahirette de ona komşu olmayı nasib etsin... Cennetiyle, cemâliyle cümlelerinizi, cümlemizi müşerref eylesin... Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Cumalarınız mübarek olsun, her iş gönlünüzce ve güzel olsun...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llâhi ve berekâtühû!..

17. 04. 1998 - Medine

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

[Bütün CUMA SOHBETLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

